

El futur que ens interessa

Josep-Lluís Carod-Rovira

Perplexitat

Després de l'esgotament d'energies civils que ha comportat el procés estatutari, la participació i el resultat del referèndum i, finalment, els guanys reals obtinguts, visualitzats amb cruesa aquest mateix estiu, el país va quedar profundament estressat, incòmode amb ell mateix i, sobretot, perplex. La fatiga es va convertir en empatx d'Estatut, en saturació i descrèdit de la política, en un gra massa de ponències, comissions i esmenes. I no vam resistir l'ofensiva ambiental que ens provocava l'esgotament. Cansats d'Estatut, farts de política, una onada d'insatisfacció, incomprensió i desorientació va amaran, fins a deixar-les ben xopes, les consciències de la gent preocupada pel país. Ningú no quedava satisfet i no era fàcil entendre què havia passat de debò.

La credibilitat de la política, la confiança en els polítics, la sensació de picar, permanentment, en ferro fred, en les relacions amb l'estat, tot plegat va fer que alguns fils de complicitat civil quedessin esfilagarsats i a punt de rompre's. Talment un petit terratrèmol que tot ho belluga i ho treu del seu lloc, tots vam ser desplaçats fora del nostre indret habitual i, en el nou que havíem quedat, ens hi sentíem més aviat incòmodes. El temps potser no sempre ho cura tot, però hi ajuda moltíssim. I ara, passat l'estiu i la torrentada estatutària, es tracta de tornar a posar cada cosa a l'espai on li pertoca, per sobre de les romanalles de perplexitat civil que encara restin. Perquè és en moments com aquests, de decepció, de desconcert, de desdibuixament d'horitzons, referents i conviccions, que cal pensar en el futur. Justament ara, quan les certeses semblen trontollar.

Un dels grans pensadors peninsulars, el portuguès Eduardo Lourenço definia la cultura europea com una "*cultura de la incertesa, de la inquietud, de l'angoixa i del dubte*". En aquest cas, no tinc cap mena de dubtes que la cultura catalana, la identitat catalana, és, justament per tot això, la més europea de totes les cultures que es fan i es desfan, instal·lada a cal dubte i a ca la perplexitat, com a espai familiar de referència.

Catalanisme

Mirin: Jo sóc catalanista. Si el catalanisme és el patriotisme dels catalans i les catalanes, jo sóc catalanista. És el catalanisme el que va fer que, als 12 anys, fundés un diguem-ne "partit" infantil amb un altre company (preníem els guixos de la pissara de classe per escriure "*Visca Catalunya*" a les parets d'algun carrer tarragoní poc concorregut), que als 18 entrés a militar en un partit clandestí i que

El futur que ens interessa

Josep-Lluís Carod-Rovira

als 21 ja hagués passat per la presó. És el catalanisme el que m'ha fet adquirir compromisos amb la llengua del meu país, amb la seva cultura, els seus interessos econòmics i polítics i el seu futur, és a dir, amb la seva gent. Des de fa dècades, el catalanisme m'ha fet ser membre de diverses entitats de defensa i promoció del país i la seva cultura, en algunes de les quals he ocupat càrrecs directius.

Des de les seves primeres formulacions, el catalanisme ha mirat sempre el seu món: el món sencer. I hi ha buscat el seu propi lloc en el mapa. Res més allunyat, doncs, del provincianisme cultural, de l'autisme polític, del separatisme de la resta de l'univers, que el catalanisme, perquè aquest és cosmopolita per naturalesa i de naixement. Sempre hem tingut un ull dintre i l'altre fora, guaitant què hi passava. Aquí viatgem i, qui menys llengües sap, en sap dues. El nostre patriotisme sempre ha estat modern, segons els paràmetres de modernitat de cada època. I ha de continuar sent-ho. No és que mirem cap a Europa. És que *som* Europa des dels nostres orígens. Per això fa segles que ens acostem tant com podem als països occidentals, industrialitzats, democràtics, endreçats. Volem ser com ells, però a la nostra manera: holandesos, anglesos, finlandesos, però a la catalana, amb un projecte de futur, de normalitat nacional, de modernització expressat en termes i formes pròpies.

Sempre hem mirat nord enllà, “on diuen que la gent és neta i noble, culta, rica i lliure, desvetllada i feliç”. O, pel cap baix, ho intenten, que ja se sap com són els poetes quan s'hi posen. L'ideal europeu és el nostre ideal. George Steiner assegurava, comparant-ho amb els Estats Units, que Europa són els cafès i els noms dels carrers. Catalunya també és això, però una mica més i tot. El país l'hem fet en converses i reunions de cafès de poble o cafeteries de ciutat. I rere cada nom de carrer, de rambla o de plaça, hi ha tota una història: la nostra. Però, a més del nom, nosaltres tenim el carrer sencer, el carrer mateix, com a lloc de relació, de festa, de mercat o de reivindicació, però sempre com a espai públic de socialització de vivències, emocions, interessos i sentiments.

Som com som, europeus de la Mediterrània. I és clar que tenim la nostra pròpia mirada mediterrània, però ens mirem la nostra mar des d'aquí, d'Europa estant. I abocar els ulls a la mar blava és fer-ho també a la nostra història, és mantenir uns ponts de complicitat subterrània, potser inconscients, amb altres pobles també mediterranis, europeus o no. Reconeixem Catalunya com el país de la gent que s'espavila, que creu en la importància de l'esforç personal per a crear riquesa i benestar, però també per teixir consciència cívica. Som un país de capes mitjanes i populars, d'actitud liberal davant la vida i esperit obert. I això

El futur que ens interessa

Josep-Lluís Carod-Rovira

ens allunya de l'autoritarisme i l'estatisme intervencionista, potser com a fragments minúsculs d'una vella memòria llibertària mai no estroncada del tot.

M'agrada, el meu país. Però no és només per això que sóc catalanista. Crec que hi tinc un deure de responsabilitat i d'agraïment pel molt que m'ha donat. I pel que va donar al meu pare, un aragonès que parlava castellà i que va trobar aquí les oportunitats de vida del "*somni català*". Mai no va ser un català d'Aragó, sinó un aragonès de Catalunya. Com tantíssims altres, morts i enterrats aquí, els fills dels quals ja som d'aquí i punt. Perquè sí. Sobretot, perquè volem. Perquè el catalanisme sempre ha estat això: una voluntat de ser, fins i tot per damunt de les adversitats.

L'Interès Nacional

Dintre de poques setmanes, el joc democràtic situarà uns partits al govern i uns altres a l'oposició. Dretes i esquerres, com a tot arreu. Catalanistes, no tant o tampoc. Però, per sobre de les diferències ideològiques i de partit, hi hauria d'haver, en temes essencials, l'interès col·lectiu, el general de tota la societat, allò que en altres latituds anomenen *l'interès nacional*. Tots els països en tenen, en parlen amb normalitat i el defensen amb tenacitat i passió i tot, siguin progressistes o conservadors, estiguin al govern o a l'oposició. Però, per aquests verals, no se n'acostuma a parlar, com si la nació catalana fos l'única del planeta que no tingués cap interès realment *nacional*.

Si fins ara, aquí, no n'hem parlat gaire, si no forma part del nostre llenguatge habitual –dels partits, dels sindicats, de les patronals, dels mitjans de comunicació, del carrer– no és perquè no tinguem com a país interessos a defensar, sinó perquè, probablement, el que tenim és poca nació, poca consciència, poc gruix, poca voluntat nacional a la política, al sindicalisme, a l'empresa, al quiosc, a l'espectacle, a l'estadi, al temple o a la lògia.

Necessitem, urgentment, assumir la nostra condició nacional sense complexos, amb naturalitat, com Dinamarca, Malta o Portugal. Com els altres. Que no siguem estat no vol dir que no siguem nació i que hàgim de renunciar a pràctiques col·lectives que ens identifiquin com a societat nacional diferenciada, amb naturalitat. La dreta i l'esquerra dels nostres països veïns, per més que s'esbatussin amb un nivell elevat de freqüència, a l'hora de la veritat sempre són capaços de posar-se d'acord en qüestions d'interès nacional. Quina enveja que em fan...

El futur que ens interessa

Josep-Lluís Carod-Rovira

Només quan es pensa, honestament, amb convicció, amb l'interès nacional, es quan se supera la immediatesa i la mirada curta sobre les coses. En aquest cas, és quan es té memòria històrica nacional, però també perspectiva nacional sobre la realitat. L'interès nacional exigeix actituds nacionals, objectius nacionals, pràctiques nacionals que tinguin una mirada llarga, una utilitat perdurable. I, com que la nació no pertany a un sol partit, ni és patrimoni d'una sola classe social, ni es redueix a una sola part del territori, l'interès nacional tan sols pot ser defensat a través de grans *pactes nacionals*. Perquè hi ha coses que no són de dretes ni d'esquerres, sinó d'interès nacional, de sentit comú, perquè ens convenen a tots.

Ens interessa pensar el futur que volem i dissenyar-lo ja des d'ara, planificar com hi arribem, tenir una visió de conjunt del país, les seves necessitats, expectatives i potencialitats i una voluntat decidida de posar-hi ordre per fer camí en les millors condicions possibles, sabent cap on anem. Perquè els pobles sense objectius comuns, compartits, que no saben on van, acaben per no arribar mai enlloc. Quants serem, el 2025? On viurem? De què? Quantes llengües parlarem? Quines infraestructures del transport necessitarem? Com ens comunicarem? És d'això que parlo, de pragmatisme amb horitzó. No de l'1 de novembre. El pitjor que ens podria passar és que, esclaus de la setmana vinent, perdéssim la capacitat de pensar a llarg termini.

Pacte Nacional per l'Educació

El Pacte Nacional per l'Educació, ha estat promogut i dirigit per l'únic partit que el duia en el seu programa: Esquerra. És el que més destaca de l'obra de govern iniciada a les acaballes del 2003 i el que en quedarà per al futur, si els pròxims executius de la Generalitat tenen la sensatesa de no malmetre'n l'esforç, la suma d'energies acumulades i l'empenta. Constitueix un exemple magnífic de com dur a la pràctica l'estratègia d'acord nacional, de gran pacte, a què m'acabo de referir. Després de fatigs ingents, es va imposar el seny per part de tothom, bo i arribant a la conclusió que, junts, fèiem més força, avançàvem de forma més efectiva i arribàvem abans a les metes proposades.

Per a això va caler posar d'acord els partits, els sindicats, les patronals de l'escola privada, les associacions de mares i pares d'alumnes, en definitiva el conjunt de la comunitat educativa. Es van establir prioritats, es va fixar un calendari i s'hi van destinar les partides pressupostàries corresponents. S'ha fet

El futur que ens interessa

Josep-Lluís Carod-Rovira

una molt bona feina que ja ha començat a donar el seu rèdit en iniciar-se el curs amb la sisena hora. Ara es tracta de continuar fent-ho bé, adoptant mesures que garanteixin l'èxit escolar de tot l'alumnat i que el facin apte per al mercat laboral i per a viure en democràcia.

Reforçant el lligam entre la formació professional i l'empresa contribuïrem a millorar la internacionalització i la competitivitat de l'economia catalana, però també a enriquir la nostra convivència en llibertat. Hem de reduir el nombre d'alumnes per aula a 25, a la secundària; crear instituts-escola públics d'ensenyament obligatori dels 3 als 16 anys, emmirallant-nos en la nostra millor tradició pedagògica; assegurar la continuïtat dels estudis postobligatoris més enllà dels 16 anys i donar suport a les famílies en l'educació, continuant creant places públiques de 0-3 anys, fent efectiva la gratuïtat progressiva del material i llibres de text escolars, obrint els centres educatius a la societat, en dies i hores no lectius, per a usos públics (biblioteca, equipaments esportius, espais de reunions) i incrementant els ajuts per menjador i de suport a l'estudi.

Per situar l'educació a nivell europeu, ens caldrà avançar en l'increment de la inversió pública educativa fins a posar-nos a l'alçada de la mitjana europea, no aturar el ritme de construccions escolars ja emprès i incorporar plenament les tecnologies de la informació i el coneixement, tot fent un canvi metodològic i de mentalitat, passant de l'aula d'informàtica a la informàtica permanent a l'aula per a totes les matèries i activitats, perquè no existeixi l'analfabetisme digital. I, al costat d'això, assegurar que tots els joves catalans, en acabar els estudis, siguin competents en anglès, a més d'un bon nivell de castellà i, com és natural, de català. I encara coneixements bàsics d'una quarta llengua, preferentment la francesa, dues hores a la setmana.

Una llengua, doncs, per arrelar, convida i identificar-nos, tres idiomes per anar pel món i un llenguatge universal com és l'informàtic per fer-ho tot: cultura, lleure, serveis, negocis, consum, relacions personals i amb l'administració, etc. Catalans plurilingües, doncs, amb un idioma nacional comú com a punt de trobada. Desplegar el Pacte ha de voler dir, també, aprovar, amb el mateix nivell de consens assolit fins ara, la nostra pròpia Llei d'Educació, abans d'acabar l'any 2007.

Ja entendran, a partir del que els dic, que l'instrument del Pacte Nacional és el que considero més adequat a la nostra realitat plural, per fer front amb èxit a les qüestions essencials, estructurals, de país, que se'ns presenten els propers anys. I aquesta convicció que els manifesto val en tots els casos, hi hagi qui hi hagi al

El futur que ens interessa

Josep-Lluís Carod-Rovira

govern i a l'oposició, tinguem en vigor el marc legal que tinguem, mani qui mani a l'estat. A més de l'Educació, proposo, doncs, quatre pactes més.

Pacte Nacional per la Salut i el Benestar

El dret a la salut i al benestar és transversal i constitueix una aspiració general de tots els membres de qualsevol societat. Per això un *Pacte Nacional per la Salut i el Benestar* és també un altre exemple d'acord necessari, per als pròxims anys. Els estàndars de qualitat de vida en els països avançats han permès que l'envelliment de les persones sigui una etapa llarga, fins a edats no previsible fa tan sols unes dècades.

La gent viu més, però ara el que cal garantir és que la qualitat de vida no disminueixi, per més que ho faci l'autonomia de moviments de les persones més grans, en particular d'aquelles que viuen soles, generalment dones, molt limitades en la capacitat de valdre's per elles mateixes, sovint en cases velles, sense calefacció i sense ascensor, fet aquest que en dificulta enormement la mobilitat.

Per això, el govern, haurà d'impulsar un *Pla de xoc d'atenció domiciliària*, multiplicant per deu els recursos de la Generalitat a aquest fi i duplicant, en dos anys, les hores d'atenció domiciliària de les persones grans amb dependència. Però també hauria d'adequar-se a les necessitats de la gent gran que viu a casa, en l'àmbit rural i semirural, en aspectes que només ens adonem que són essencials quan ens toquen de prop, a la família o entre coneguts: servei de bugaderia per a la roba, menjar a domicili, acompanyament o teleassistència.

L'aprovació de la *Llei de Servei Socials*, enllestida per Esquerra quan érem al govern, ha de permetre garantir uns serveis bàsics per a tothom, arreu del territori, per anar reduint la distància enorme que avui ens separa dels països escandinaus en polítiques socials. L'augment de places de centre de dia i les de residència hi ha de quedar assegurat, així com la complexitat de situacions que es dona en el cas de persones discapacitades o amb malaltia mental, les quals haurien de tenir un assistent personal amb suport públic i serveis prelaborals, segons cada circumstància, pensant tant en la seva qualitat de vida com en la dels seus familiars més directes que els tenen al seu càrrec i atenció i que, per aquest motiu, són persones amb la mobilitat quotidiana també limitada perquè depenen de la persona dependent.

El futur que ens interessa

Josep-Lluís Carod-Rovira

El catalanisme del benestar, com m'agrada d'anomenar també al nou catalanisme del segle XXI, ha de poder resoldre el tema angoixant de les llistes d'espera en les dependències sanitàries i garantir una atenció adequada i digna en qualsevol punt del territori. Em refereixo a ampliar les prestacions en els centres d'atenció primària, en casos com proves d'embaràs o revisions ginecològiques, no desaprofitament dels quiròfans tancats a les tardes, però, de manera particular, a una acció més immediata davant el càncer. En cas de diagnòstic positiu d'aquesta malaltia, no haurien de passar més de dues setmanes perquè el pacient fos intervingut quirúrgicament o bé iniciés el tractament mèdic.

En el món contemporani, els drets i les reivindicacions dels usuaris de serveis i dels consumidors de productes va guanyant terreny, davant els abusos de certes empreses o companyies. El transport, l'alimentació, la telefonia, o la banca, són sovint escenaris de protesta on els ciutadans se senten a cops indefensos. La salut i el benestar no pot, de cap manera, prescindir de la importància de preservar la qualitat i el bon servei a la Catalunya dels nostres dies, ja que hi ha esdevingut una qüestió prioritària i hauria de tenir una cobertura a l'administració més potent de la que ha tingut fins ara.

Pacte Nacional per la Modernització

Però si alguna cosa aquest país no ha deixat de fer mai és modernitzar-se. Un pacte nacional per la modernització hauria de permetre el rearmament econòmic i empresarial del país i la seva digitalització. La pèrdua d'un cert esperit emprenedor, a favor de la temptació funcional de molts joves, ha de ser redreçada amb mesures efectives que tinguin com a objectiu fer més fàcils les coses a aquells emprenedors que creen riquesa i llocs de treball, a partir del seu propi esforç, el seu risc i la seva capacitat d'iniciativa.

La nostra funció, la de la política i els governs, ha de ser la de facilitadors de l'activitat empresarial i no la de molestadors. Qui ha de gestionar són els empresaris. Els governs hem de governar, hem de manar i no envair àmbits d'actuació on la nostra intervenció no té sentit. Per això cal reduir terminis i simplificar tràmits per a llicències i autoritzacions, no convertint el procediment administratiu en una veritable cursa d'obstacles. La figura del tutor d'empresa, el funcionari que centralitza en solitari, en nom de tots els departaments de l'administració, les relacions amb una empresa concreta és una bona mesura que

El futur que ens interessa

Josep-Lluís Carod-Rovira

ja ha estat provada amb èxit en altres indrets. I si és l'administració la responsable de retards enutjosos que ajornen incomprensiblement un tràmit, l'empresa perjudicada hauria de quedar exempta de taxes i preus públics durant un any. L'eficiència i l'avaluació de la tasca governamental hauria de ser una normalitat, com ho vol ser a l'empresa privada.

No té gaire sentit que ens posem a discutir sobre les infraestructures que ens calen i l'energia que necessitem, si abans no ens hem posat d'acord en l'horitzó que volem i preveiem per al nostre país, si no hem acordat el model de desenvolupament econòmic que considerem més adequat. És en funció d'això que ens caldran unes infraestructures o unes altres, que necessitarem més energia o no tanta. Des d'Esquerra no arribarem a acords amb forces polítiques que posin obstacles a la prosperitat de Catalunya i ens neguin el dret a disposar dels equipaments imprescindibles.

Catalunya no ha d'acabar competint amb mà d'obra barata amb Romania, Bulgària o Eslovàquia, ni amb Tunis o Egipte, amb un turisme de masses poc qualificat. Hem d'invertir en activitats amb futur, d'alt valor afegit, directament vinculades a l'economia del coneixement i també a la de la identitat. Com ha fet Finlàndia, en deu anys podem aspirar a posicions de lideratge europeu, amb plans estratègics d'innovació recerca i desenvolupament, per renovar i transformar el teixit productiu, objectiu que requerirà avançar de bracet l'empresa i la universitat, sabent cap on volem anar: incorporar plenament el nostre país a la societat informacional. Ja em perdonaran la marrada filològica, però hem de triar entre una "economia d'èxit", en català, reeixint en els mercats, i un a"economia d'exit", en anglès, que ens acabi expulsant dels mercats.

En aquestes alçades de la història, ja no té sentit que hi hagi qui continuï preocupant-se més perquè l'estat no perdi el control centralista dels aeroports, que no pas perquè aquest funcionin com esperem els usuaris: amb puntualitat, oferta de freqüències, diversitat de destinacions i bons serveis. No acceptarem, doncs, que la Generalitat estigui de cos present en un Consorci on serà minoria, quan la gestió de l'aeroport ja no té cap més sortida que ser realitzada des d'aquí, plenament i amb majoria, administració catalana i iniciativa privada.

Hem de parlar de peatges a les autopistes, de cinturons ferroviaris, de desdoblaments de carreteres, de nous eixos de comunicació i d'energia. Nosaltres hi estem disposats, perquè volem el millor per aquest país. I el millor no sempre és un desenvolupament faraònic i descontrolat. Preparem el futur, amb tantes eines com ens calguin, pensant el país de forma global, però també

El futur que ens interessa

Josep-Lluís Carod-Rovira

local, assegurant les condicions que garanteixin continuïtat de vida econòmica arreu del territori. En aquest sentit, no em puc estar de dir, amb respecte absolut a l'autonomia municipal, que potser ja ha arribat l'hora de ser valents i reconèixer que certes decisions en l'àmbit de l'habitatge, l'urbanisme o les grans infraestructures no poden dependre d'ajuntaments, sinó de la Generalitat, ja que es tracta de qüestions d'impacte nacional i no sols municipal.

Pacte Nacional per la Cultura

Amb l'excepció del primer executiu de la Generalitat restablerta el 1980, la cultura no ha estat mai una prioritat per a cap govern del nostre país d'aleshores ençà. Per a cap. Hem de canviar aquesta tendència a l'oblit i la minimització, amb una nova actitud nacional que situï la cultura com a prioritat del país. I per a això caldrà també un pacte. Així com les polítiques socials, de benestar, són clau en la cohesió nacional d'un país, les polítiques culturals són decisives en la cohesió simbòlica d'una nació.

La cultura catalana constitueix el nostre document d'identitat més important, però ni a dintre ni a fora del nostre país, aquesta realitat no és percebuda com caldria. La cultura també és indústria i un sector de l'economia nacional. El producte cultural no és només l'expressió de la subjectivitat creativa de l'artista, sinó que és també una mercaderia que circula en el mercat, que té consumidors i usuaris. La sobirania en l'àmbit cultural no s'aconsegueix produint molt, sinó dominant la distribució i arribant a ser majoritari en el consum. La distribució i el consum són els dos problemes principals de la cultura catalana. I no els resoldrem si no contemplem l'àmbit lingüístic com un mercat potencial de 12 milions de possibles consumidors.

És desesperant que, encara avui, resulti impossible de seguir la producció cultural que es produeix en qualsevol indret dels territoris de llengua catalana, ja que l'accés al coneixement de la cultura pròpia s'atura en els límits mateixos de la frontera administrativa autonòmica. La producció hi és i de gran qualitat, superior fins i tot a la que ens correspondria per pes demogràfic. Però mai no tindrem cap premi Nobel de Literatura, si no posem les obres dels nostres millors escriptors a competir en els circuits internacionals, amb una veu promotora institucional única i no com ara. No tot el que és català és bo, però hi ha molta producció cultural catalana que és bona i que no té el ressò que es mereix. Conjuguar alta cultura, cultura de prestigi i d'excel·lència hauria de ser

El futur que ens interessa

Josep-Lluís Carod-Rovira

compatible amb una oferta cultural més popular i de masses, més d'entreteniment.

Pacte Nacional pel Civisme i la Societat Responsable

En altres indrets i moments m'he referit, a bastament, al fenomen de la immigració extraeuropea. Permetin-me que els recordi que, sense recursos ni instruments legals, no ens serà fàcil de convertir el que ara és percebut o viscut com una amenaça futura o un problema real, es converteixi en una ocasió per revitalitzar i rejuvenir la nostra societat acomodada, augmentar el nombre de parlants per a la llengua catalana i garantir un major benestar per a tothom. La gent de fora arriba aquí a fer el que ja fèiem els que hi érem abans: treballar. I volen deixar de ser gent de fora per convertir-se en gent de dintre. Han de saber que tindran drets, però que, com tots nosaltres, haurem de respondre-hi amb deures. Tant de bo s'adonin aviat que la integració els serà més fàcil si assumeixen els nostres valors de convivència, democràtics i culturals. Tant de bo ens adonem aviat que la seva integració serà més fàcil si els oferim un horitzó de benestar pel qual valgui la pena lluitar.

He parlat dels valors que els haurem de transmetre a ells, però també als nostres joves. Valors de sortida per a la vida, que són els que han fet prosperar aquest país: l'esforç individual, la regularitat, la constància, la feina ben feta, la disciplina, avui en crisi. Crec que una societat responsable és aquella que es troba integrada per ciutadans i ciutadanes responsables, els quals exerceixen la seva responsabilitat personal. M'agrada apel·lar a la necessitat que la gent es comprometi amb el seu país, que sigui conscient que hi té un deure cívic. Una nació té drets, sí, però els nacionals de la nació tenen responsabilitat amb el seu propi país. Tots la hi tenim. La política, l'empresa, l'esport, la literatura, no tenen pàtria. Però els polítics, els empresaris, els esportistes, els escriptors sí que en tenim.

Hem de crear un estat d'ànim favorable al país i als seus interessos. I això comença per augmentar l'autoestima, la valoració positiva de les nostres potencialitats. No pot ser que siguem l'únic país productor de bon vi del món que troba normal que a les taules dels seus restaurants hi siguin minoria els vins del país. Això no passa enlloc del món. No pot ser que hàgim deixat escapar tantes eminències científiques a fora i que no considerem com cal els grans professionals que tenim aquí en l'àmbit de la medicina o la ciència. No té sentit

El futur que ens interessa

Josep-Lluís Carod-Rovira

que ignorem el valor literari d'escriptors nostres que a fora són considerats i traduïts a diversos idiomes, mentre aquí no tenen la valoració que es mereixen.

No podem continuar sent un país sense iniciativa nacional i tot just amb una certa capacitat de resposta nacional, quan les coses ens van tan malament que l'ofensiva catalana és ja insostenible. Tenim massa passivitat nacional, massa desafecció emocional i hem d'usar les institucions per garantir un àmbit de benestar, però també per reconstruir un espai amb vocació nacional. I això no podrà aconseguir-ho mai una administració que simplement es dediqui a gestionar amb fredor, sinó un govern que doni també un sentit èpic a la seva actuació, que reforci els vincles emocionals i de complicitat que ha de tenir amb els administrats i que ho faci encomanant-los la il·lusió per poder viure i participar en la construcció d'un país on val la pena viure. També en el civisme i la societat responsable haurem de fer un pacte nacional.

Un país de qualitat

El model econòmic basat en un creixement constant de la producció, el consum i els beneficis, i poc atent als costos de tot ordre -inclosos els socials i els ambientals- continua vigent. Es bandegen els criteris de sostenibilitat i s'aposta pel balanç dels exercicis immediats, pel futur a curt termini. Però la crisi del petroli, el 1973, va deixar al descobert contradiccions i problemes i va plantejar reflexions que no poden ser ignorades en el procés de globalització.

Les nocions de creixement, decreixement, creixement qualitatiu, aplicades a les economies més desenvolupades, o la demanda d'un comerç més just, han acompanyat moviments socials que han guanyat visibilitat, cercant propostes econòmiques alternatives, realistes i possibles, més enllà de la mera formulació d'utopies. En aquest marc, la idea de qualitat ha estat una de les més recurrents. Els productes enarboren la seva suposada qualitat, les empreses s'esforcen a disposar de certificacions de qualitat, les ciutats elaboren plans de gestió de qualitat que serveixi millor la qualitat de vida dels seus habitants.

La quantitat ens parla de proporcions, una Catalunya més gran, més rica, més forta, una renda per càpita de tants euros, un producte interior brut de tal magnitud que, en deu anys, ha creat més d'un milió de llocs de treball i n'haurà de crear un altre els pròxims vuit o deu. Tenim una taxa d'ocupació superior a la de l'estat i a la del conjunt de la zona euro, però una nova ocupació on predomina la qualificació baixa, la formació escassa, la retribució precària.

El futur que ens interessa

Josep-Lluís Carod-Rovira

Les quantitats ens ajuden a saber on som, a dibuixar objectius mesurables, a precisar paràmetres, però la qualitat ens parla de la naturalesa de les coses, de la nostra societat, de la seva fragilitat, dels seus valors, de les seves solideses espontànies, dels vincles que cal enfortir per guanyar cohesió. De les característiques de la pobresa i les dificultats que pateixen moltes persones concretes a qui costa seguir el dia a dia i arribar a final de mes.

El futur que ens interessa per a Catalunya és un futur amb millors paràmetres econòmics. Més rica, amb millors infraestructures, amb menys dependència i més eficiència energètica, més productiva, més competitiva, més exportadora, amb uns nivells salarials més alts, menys endeutada pel consum superflu, més inversora. Podem posar-hi quantitats, percentatges, xifrar els objectius. Però una Catalunya amb futur només es aquella que és capaç de pensar-se, projectar-se endavant i redefinir-se.

Aquella que disposi dels instruments per prendre decisions útils i executar-les. La que hagi resolt de manera decidida els problemes de la doble bossa de pobresa que constitueixen els joves i la gent gran. La que hagi elaborat un bon pla, consensuat per empresaris, treballadors i Generalitat, per a la reconversió del teixit industrial català, adaptant-lo a les noves condicions. La que permeti que els seus 430 mil treballadors estrangers -eren només 56 mil fa 7 anys...- inscrits en la seguretat social, i les seves famílies, es construeixin el seu propi "somni català". La que sàpiga que podem continuar sent un país industrial, però que no ho podem ser de la mateixa manera que fa una o dues generacions.

Una Catalunya amb futur, amb el futur que ens interessa, és un país de qualitat que hagi sabut optimitzar la relació entre universitats, centres de recerca avançada, parcs tecnològics i empresarials, entitats financeres i fons de capital risc, nous emprenedors, per tal de fer possible que la innovació i un elevat valor afegit en coneixement siguin els característics del nou cicle industrial. Un país que asseguri l'èxit escolar, on els joves puguin emancipar-se en condicions raonables sense esperar-se a complir trenta anys a la casa dels pares i on la gent gran amb dificultats compti amb el suport que li proporcioni benestar i seguretat.

Una Catalunya de qualitat és aquella que haurà aconseguit una convivència cívica fluïda i dialogant, generadora d'enriquiment intercultural, transformadora i renovadora de la catalanitat. On les arts, la cultura i les seves indústries puguin trobar un ambient favorable a la seva creativitat i la seva lliure expressió, amb possibilitats de projectar-se als públics globals. I una Catalunya

El futur que ens interessa

Josep-Lluís Carod-Rovira

de qualitat i de futur serà aquella que, satisfets els objectius anteriors, assegurada la seva presència als escenaris globals, a banda d'atraure gent i iniciatives d'arreu, sigui un agent actiu en la cooperació internacional, contribueixi a la pau, a la democràcia i el respecte als drets humans; aboqui els seus recursos a promoure el desenvolupament científic i tecnocultural; contribueixi amb inversions i amb l'experiència de vells i nous catalans a potenciar les economies locals i subalternes. M'agradaria un país així? A vostès no?

Espais de sobirania

A les acaballes del franquisme, quan la llibertat encara no havia arribat, però s'albirava, es parlava de la necessitat de crear “espais de llibertat” que fossin veritables escletxes obertes en els murs de la dictadura. No eren espais legals, de dret, sinó de fet, guanyats a pols, amb valentia i convicció, sense complexos, ni pors, ni ambigüitats, cada dia. Qui més qui menys tothom anava eixamplant els forats i engrandint les esquerdes d'allò que semblava d'una solidesa indestructible. Els uns miraven de cua d'ull els altres, amb complicitat, mentre la llibertat anava guanyant posicions, fins a fer-les irreversibles. La imatge més propera de l'enderrocament progressiu del mur de Berlín, a mans de la gent, pot il·lustrar també el que ara dic.

Ara estem en una etapa ben diferent i ja no es tracta de recuperar la democràcia, sinó de guanyar “*espais de sobirania*”. De preservar espais de decisió catalana a les intromissions i injerències externes de tota mena, per part de l'estat i els seus diversos organismes i serveis. La intervenció intrusista de l'estat impedeix que, des de Catalunya, tinguem les mans lliures i la capacitat de maniobra suficient per adoptar les polítiques que més s'adeqüin a les nostres necessitats i planificar també els nostres projectes de futur, sense sotmetre'ns a prioritats alienes que no coincideixen amb les nostres. Aquestes, generalment, no són altra cosa que una llosa, un obstacle, una barrera que ens impedeix de dur a terme l'acció que més ens convé.

El marc legal vigent des del 9 d'agost atribueix a la Generalitat un ventall de competències que, segons el cas, poden ser competències exclusives, compartides o bé executives. No entraré ara a precisar, a la menuda, la tipologia exhaustiva de competències, perquè no és aquest l'objecte de la meva reflexió ni de la meva proposta. En uns casos, el nostre govern té la competència de fer lleis al respecte de cada tema, d'aprovar reglaments o la funció d'executar-ne el marc

El futur que ens interessa

Josep-Lluís Carod-Rovira

legal. En el cas més generós quant a l'àmbit de decisió català, totes tres: lleis, reglaments i funció executiva.

Es tracta, doncs, de convertir cadascun d'aquests espais de decisió catalana en *espais de sobirania*. Catalana, naturalment. De la cultura als horaris comercials, de l'agricultura al turisme, del funcionariat propi a joventut, de les polítiques de gènere a l'esport, d'indústria a emergències i protecció civil, de consum als transports, de les denominacions de qualitat o geogràfiques a l'habitatge, de l'educació al règim local, de la sanitat a les fires, de la seguretat a les obres públiques, de la recerca al joc, de les relacions amb entitats religioses a caixes d'estalvis, del treball a la pesca, entre tants i tants altres dominis. Tinguem la responsabilitat que tinguem, aquesta l'hem de convertir en totalment nostra, amb caràcter irreversible i hem de fer impossible que hi penetri ningú que no sigui el govern dels catalans i les catalanes.

No es tracta tan sols d'exercir les nostres competències fins a dur-les al límit legal màxim en tot moment, sinó de fer-ho alhora amb la màxima decisió. Però també cal forçar fins a l'extrem la imaginació, la interpretació audaç i creativa de la legalitat vigent a cada moment, amb la capacitat de saber-la interpretar i aplicar a favor nostre. Però més enllà d'allò que diu la llei, hi ha també allò que la llei no diu i, doncs, no prohibeix ni impedeix de dur-ho a la pràctica. Per exemple, dos casos ben diferents: enlloc no és escrit que, en el domini radioelèctric, no tinguem l'audàcia d'aplicar polítiques pròpies, imaginatives, en el camp del cable o bé d'internet. Un bon exemple el tenim en el domini *.cat*, recentment aconseguit.

O, també, si tenim una Delegació de la Generalitat a Madrid, per què no podem obrir-ne també unes altres al País Basc, a Galícia o bé a Andalusia? Per quins motius no agrupem en aquestes Delegacions Generals de Catalunya, les diferents oficines que tenim repartides arreu del món, en una sola entitat de representació, en els diferents països on ara som i on ens pot interessar de ser en el futur? A què és degut que no tinguem un Departament de Relacions Exteriors, Europees i Cooperació? Nosaltres adquirim el compromís de convertir aquests desigs en realitat, si som en el govern de Catalunya.

Però aquests "espais de sobirania" no haurien de relacionar-se tan sols amb l'exercici d'un poder polític autònom, no dependent, "sobirà", vaja. Si només fos així, seria poc. Hem d'aconseguir que els espais de sobirania siguin identificats per tothom com espais d'eficiència, de benestar, d'utilitat, és a dir,

El futur que ens interessa

Josep-Lluís Carod-Rovira

que es revesteixin amb el valor afegit de l'excel·lència i que, a més de ser competitiu amb els de l'estat, siguin clarament millors que aquests.

Mentre un Ministeri del mateix ram que una Conselleria funcioni millor, de forma més eficient i ràpida, que el Departament corresponent de la Generalitat i sigui percebut així per la gent, l'espai de sobirania no haurà aconseguit el seu objectiu. Quedarà només com una vel·leïtat político-identitària, amb la qual s'hi trobarà còmoda només una part de la societat, però no el seu conjunt o la seva immensa majoria. Del que es tracta, justament, és que els espais de sobirania funcionin tan bé que siguin vistos com a irreversibles, que ningú s'imagini que en pugui prescindir perquè això perjudicaria la seva qualitat de vida. L'adhesió als espais de sobirania, doncs, vindrà per l'interès i el manteniment del nivell de vida assolit per aquesta sobirania ja formarà part de la identitat.

El catalanisme del segle XXI

Aquest plantejament nou ha de ser el plantejament del nou catalanisme, el catalanisme nacional, el catalanisme del segle XXI. Un catalanisme que ja no pot estar basat exclusivament en els drets que vénen de la història, ni fonamentalment en la llengua i la cultura catalanes. De llengua i pàtria catalanes en tenim uns quants. De butxaca en tenim tots. I de ganes de viure millor, també. La complexitat enorme de la societat catalana d'avui, d'orígens tan diversos, fa impossible la construcció d'un ideal col·lectiu, d'un horitzó nacional, d'un **somni compartit** que es fonamenti en un passat que no ens és comú a tots. El passat és allò que tenim diferent: el lloc de naixença, la matriu cultural dels cognoms, l'idioma familiar après en la infantesa, en un país com el nostre on avui s'hi parlen 200 llengües distintes.

No compartir passat no significa que no l'hàgim de conèixer, perquè això permetrà un arrelament més gran amb el país, una familiarització superior amb l'entorn on vivim, una comprensió major de moltes actituds d'ara, que no s'expliquen sense girar la vista enrere. En canvi, contràriament al passat, allò que tots tenim en comú és el present i, sobretot, el futur. I aquest ens pertany a tots, per damunt de les diferències d'origen. Les persones som allò que ens sentim. I al costat d'aquells que ens sentim nacionalment catalans i proud, hi ha tots aquells altres que se senten andalusos i catalans, extremenys i catalans, potser espanyols i catalans, gallecs i catalans, marroquins i catalans, senegalesos i catalans, romanesos i catalans, argentins i catalans. Queda clar, per tant, que

El futur que ens interessa

Josep-Lluís Carod-Rovira

l'únic que tenim en comú és que tots ens sentim catalans, potser catalans *també*, però catalans, en definitiva.

Si la catalanitat depengués del lloc de naixença, ni Jaume I, ni Pep Ventura ni Àngel Guimerà serien catalans. Si, dels cognoms, llinatges com Milans o bé del Bosch representarien la quinta essència de la catalanitat. I no n'és el cas. Si depengués de l'idioma emprat en la intimitat, algun ex-president del sud d'Europa seria també català i aleshores sí que aquí fallarien ja totes les fórmules... De què depèn, doncs? De la voluntat, de res més que de la voluntat. No és una herència, un llegat, és una opció lliure d'identificació amb un país que, des del segle XIV fins ara, ha estat terra d'acollida i d'oportunitats. No parlo d'una comunitat d'origen, sinó de destí. De destí comú, compartit, nacional.

Una nació així permet que hi convisquin i la facin persones d'identitat nacional única o bé compartida. Cadascú tindrà la seva identitat, però tots compartirem la mateixa identificació amb aquest país. Justament, la gran diferència que separa el projecte nacional català, del projecte peninsular que és hegemònic, per població i territori, és que aquest darrer és ja un projecte acabat, tancat i que no admet cap mena de matís, de modificació, d'obertura: tal com som no ens hi volen, ni hi tenim cabuda. El nostre, en canvi, és un projecte en construcció, que no està acabat, que admet canvis i millores sobre el disseny original.

La Catalunya contemporània s'ha transformat radicalment diversos cops i ara ho estem tornat a fer. Però allò que ens ha afeblit nacionalment ha estat la violència, les guerres, les dictadures. No la gent. No la capacitat de canviar per industrialitzar-nos, urbanitzar-nos, modernitzar-nos. Les migracions han estat el més determinant factor transformador del país d'ençà que, ara farà 300 anys, vam perdre les nostres institucions sobiranes. Primer va ser la migració interna, de la Catalunya rural cap a les viles, de l'interior cap al litoral. I després, barrejant-se sense solució de continuïtat, gent del País Valencià, de les Balears i també d'Aragó; de seguida gent de Múrcia i l'Andalusia Oriental. Més tard, en ple franquisme, de tota Andalusia, d'Extremadura, de Castella, de Galícia i una mica de tot arreu. I a mesura que ens acostàvem al canvi de segle actual, de l'Àfrica, de l'Orient pròxim i llunyà, de l'est europeu, d'Amèrica llatina, d'un arreu global i divers.

Com a país ens hem repensat i refet moltes vegades, perquè ens hem adaptat econòmicament, perquè hem lluitat per guanyar espais de qualitat social i política, però, principalment, perquè la gent que l'ha integrat i ha contribuït a

El futur que ens interessa

Josep-Lluís Carod-Rovira

fer-ne una terra viva i estimulante també ha canviat i ha volgut repensar-se i construir la seva vida personal i col·lectiva, des d'aquí. Aquesta Catalunya d'ara és pura complexitat, són moltes trajectòries personals, moltes històries viscudes, moltes línies de força, molts fils de curta i llarga durada. Per damunt de tot, però, abans que les estructures, hi ha hagut i hi ha la gent, vinguda d'on sigui, multiplicant-se.

Entrant en un ventall obert de classes treballadores a la recerca d'una personalitat i una identitat, que s'anaven construint a mesura que es construïa també l'edifici del propi benestar personal i de la família. Gent que s'ha anat recomponent a cada generació, des de les societats, ateneus i els moviments més utòpics, els anarquismes humanitarisme i els de l'acció directa, els republicanismes i els socialismes. I, entremig, el moviment social més potent del país, el més constant i àmpliament compartit, el que ha vinculat la sort de l'agent humil i treballador a la sort general del país, encara que hagi estat sovint un país negat des de les seves pròpies classes dirigents i des de l'estat: el catalanisme.

La nació acumulada, el país heretat de l'esforç de segles, amb una història feta de moments d'adversitat i instants de glòria, són els fonaments de l'edifici, sobre el qual hem anat aixecant pisos. Però, si abans pensàvem en una construcció de només set plantes, els catalans d'avui tenim el dret a decidir que el que volem és bastir un gratacels de 15 pisos. I si n'havíem previst la façana blanca, res no impedeix que, ara, ens agradi de veure-hi pintades les balconades del darrer pis d'un blau mediterrani ben llampant. Els plànols ja els tenim, d'ençà de temps, però com que som una societat dinàmica, en moviment, podem fer-hi les reformes que considerem oportunes, si ens agraden més que el disseny previst inicialment.

Un projecte nacional així, basat en la voluntat dels nacionals que lliurement s'hi van adherint per formar-ne part, sense ser-ne exclosos pel seu origen, és d'una potència civil enorme. Més encara quan no contraposa, ni fa incompatible, ni exigeix renúncia a la identitat originària, per fer-la compatible, també, amb la nova identitat de destí, adquirida per compartir un futur nou, amb gent nova. No és basa, per tant, en la negació, la imposició o l'exclusió, sinó en la voluntat de cadascú, la decisió individual, en definitiva, la llibertat, perquè és un projecte nacional de portes obertes i no, com d'altres de veïns, de portes tancades amb pany i forrellat.

El futur que ens interessa

Josep-Lluís Carod-Rovira

Aquest nou catalanisme del segle XXI, com pot veure's, no és ètnic, perquè no ho ha estat mai al llarg de la història. Ni tampoc nacionalista, sinó més exactament nacional, no com una corda tibada amb tensió, sinó com una porta oberta i acollidora. El catalanisme nacional ha estat i és un moviment social, transversal, però d'arrel bàsicament popular. Progressista i modernitzador. Quan la manca d'institucions i l'abandó de les classes altes posava en dubte la continuïtat i la viabilitat d'un somni nacional compartit i la seva capacitat de contenir una comunitat històrica diferenciada i singular que en perpetués la tradició, va ser des dels sectors populars que van emergir els neguits i les energies fundacionals del catalanisme. Amb la seva memòria, la seva experiència, les seves solidaritats, els seus afectes, les seves esperances i somnis, les noves classes populars catalanes de l'era del capitalisme van poder adaptar els seus patrimonis identitaris i van fer possible la irrupció del catalanisme, el catalanisme de la gent.

El catalanisme ha adoptat, al llarg del temps, diferents configuracions i ha viscut hegemonies internes diverses. Ha estat resistent i també socialment hegemònic sempre que ha avançat la democràcia i la modernització del país. El catalanisme popular ha estat la força multitudinària capaç de fer sobreviure la nació quan l'estat i el seu mercat proporcionaven als sectors dirigents una altra via d'identitat, d'opció nacional. Ha estat el moviment capaç d'obrir i acomodar el tronc robust de la catalanitat a la gent de qualsevol origen i procedència.

Deu ser per això que, a partir de la transició política, el catalanisme, forjat en una tradició i una cultura popular nacionals que aspiraven a entrar singularment en la modernitat, ha desplaçat el seu centre de gravetat de la resistència davant la dictadura i l'afirmació d'un passat que el franquisme esborrava i silenciava, cap a la construcció nacional i la reivindicació d'un futur amb drets i llibertats. I així el catalanisme ha esdevingut una identitat projecte, en els termes amb què en parla Manuel Castells. El catalanisme, avui més que mai, és substancialment això, una identitat en moviment, el projecte cívic, social i nacional popular que mou Catalunya, l'aspiració d'un nou "nosaltres" compartit, una identitat en projecte, que pretén disposar dels millors instruments de representació i autogovern.

Però el catalanisme necessita un programa nou, actualitzar-se, posar-se al dia. El retorn de la democràcia, després d'un període tan llarg sense capacitat política, va deixar el catalanisme movent-se sempre sobre tres eixos inspiradors:

El futur que ens interessa

Josep-Lluís Carod-Rovira

a) l'herència remota i una mica mitificada de la mancomunitat de Prat de la Riba i la capacitat formuladora del projecte noucentista.

b) l'herència, més propera, però també mitificada d'algunes experiències dels anys de la Generalitat republicana

c) la vivència de la resistència sota el franquisme i les diferents militàncies en contra que s'hi van donar.

L'Assemblea de Catalunya va proporcionar el mínim comú compartit en termes de cultura democràtica, compromís social i compromís nacional. I el Congrés de Cultura Catalana va prometre establir agendes sectorials de temes a plantejar i problemes urgents que calia resoldre. Però ja han passat molts anys. I el catalanisme necessita un programa nou. Un nou horitzó cap on orientar-se.

Pels noucentistes, que volien fer de Catalunya “una terra estructurada”, la seva voluntat de modernització i europeïtzació va quedar molt ben reflectida en l'expressió “Catalunya-ciutat”. Volien un país industrial, modern urbà, culte, que de la mà de Barcelona esdevingués una mena de territori ordenat i organitzat, com una ciutat immensa i endreçada. Una part del projecte de l'Exposició del 1929 o del Pla Macià en recollien elements. Més tard, algunes iniciatives del porciolisme, partien d'orientacions veïnes del “barcelonisme” (sucedani del catalanisme prohibit), de la Barcelona-regió (sucedani de la Catalunya-ciutat). I encara fa més poc, en el substrat del projecte de Barcelona 92, hi bellugaven fibres noucentistes. No gosaria dir si en el Fòrum també...

Fa un segle del noucentisme i els noucentistes. Potser ja toca, després de l'homenatge, jubilar les seves idees fonamentals. Perquè allò que fa 100 anys va ser un estímul, ara podia acabar fossilitzant-nos. Ells van apostar per la Catalunya-ciutat. Quina és la nostra aposta el 2006? Sabem la dels altres partits que també es reivindiquen vinculats al catalanisme. El noucentisme ja els va bé. L'Estatut ja els va bé. Potser amb algun retoc, la relació amb l'estat i amb el món ja els va bé. La dependència, com a clau articuladora de tota mena de relacions (econòmiques, polítiques, simbòliques) ja els va bé.

A nosaltres, no. Som republicans, independentistes, d'esquerres. I volem ser d'un país com els altres i que puguem considerar nostre. Ara fa un segle els nostres avant-passats volien fer la Catalunya-ciutat. Nosaltres volem fer la Catalunya-nació i la Catalunya-estat. Ens proposem donar dimensió cívica i cultural ferma, dinamisme efectiu i solidesa institucional a la convicció nacional

El futur que ens interessa

Josep-Lluís Carod-Rovira

de tantes i tantes persones. Ens proposem apropiar-nos de Catalunya com a escenari propi, com a espai històric i polític possible, com a centre de nosaltres mateixos, com el nostre lloc en el món, sense ser subsistema perifèric de ningú. I conferir-li un impuls i un nou sentit.

No parlo de construir un estat-nació com els que coneixem, com els que hem conegut. La idea de nació en el segle XXI adopta formes diferents, políticament i culturalment. Les maneres d'expressar la sobirania canvien i es transformen. Les modalitats de la seva autoorganització i la seva autovaloració no poden prescindir de la nova mena de vincles que les persones estableixen en la nostra època. I no podem ignorar el paper diferent del territori, de les distintes i noves xarxes familiars o els sistemes de comunicació com a plataformes de sociabilitat i de provisió d'identificacions de proximitat. Abans la proximitat proporcionava els elements clau de la identitat. Ara els trets identitaris o identificadors generen noves formes, de vegades desterritorialitzades, de proximitat. Ara, les condicions i qualitat de vida compartides, la mateixa mena de consums i dietes culturals, susciten els seus propis territoris invisibles des d'on van teixint-se noves tradicions compartides, nous referents col·lectius. I aquests ja no poden ser els mateixos de fa cent anys. La nació possible avui, des de la nació negada per l'estat, és també diferent de la que esperonava els catalanistes de fa un segle.

Però no tot en la construcció nacional ha de ser totalment nou. La cohesió, les complicitats, la voluntat majoritària molt àmpliament compartida, la centralitat d'un llenguatge i uns símbols comuns, uns estils, valors i objectius transversals, uns compromisos conjunts. La decisió de fer front, tots plegats, a les qüestions públiques. La construcció de la Catalunya-nació que volem desencallar es caracteritza per dues afirmacions fonamentals:

-l'opció per incorporar i compartir el màxim de les tradicions diverses d'origen de cadascú, a l'hora de socialitzar els materials de la nova catalanitat

-l'opció per donar continuïtat a la tradició nacional popular catalana i aquella part del seu bagatge que pugui mantenir intacta la seva eficàcia cohesionadora i identificadora, bàsicament la llengua.

Pel que fa a l'estat, a la Catalunya –estat, l'opció ens ve imposada per les prerrogatives que dels seus respectius estats obtenen els altres. De prerrogatives, volem les mateixes. De drets, també. De sobirania, tanta com els altres. Volem poder viure en condicions d'igualtat la nostra singularitat, les nostres pròpies diferències, entre tots els pobles del món, tots sense excepció, i al seu costat.

El futur que ens interessa

Josep-Lluís Carod-Rovira

Som demòcrates. Estem contra la violència, contra les formes consagrades de dominació i discriminació social, cultural i de gènere. I l'estat que coneixem –i paguem- ha estat i és substancialment això. No només, però també. Som al segle XXI i no ens podem negar a nosaltres mateixos la possibilitat de poder disposar del principal instrument –l'estat- amb què els altres pobles falquen les seves societats, els seus projectes comunitaris. Sabrem trobar la manera de vertebrar-nos institucionalment, amb les formes més democràtiques i escrupoloses de protegir la nostra sobirania. Blindar-nos col·lectivament respectant les llibertats i els drets dels qui, entre nosaltres, no se sentin identificats ni involucrats amb aquest projecte nacional de convivència, llibertat i benestar.

La Catalunya-estat es formula com el resultat d'un procés nou de legitimació a partir de la sobirania popular. No com un estat sorgit de la violència o de la voluntat de dominació d'una minoria, sinó com l'expressió moderna, en un món profundament interrelacionat i interdependent, de la voluntat majoritària, democràtica, d'un conjunt de persones, complex i divers, que es pensen i se senten i volen ser un sol poble, igual que els altres pobles i que, com ells, volen aparèixer en tots els mapes, no només en els del temps. Normalment, la gent i els polítics d'arreu volen que el seu país sigui independent i tingui la capacitat d'organitzar-se lliurement.

Sento, veig i estimo aquest país com la meua manera humana de ser, viure i estimar, com una condició de la meua pròpia dignitat. I com tants altres catalans i catalanes, de totes les edats, èpoques i procedències, mai no acceptaré, impassible, que algú vulgui esborrar el meu país del mapa, desdibuixar-lo o dissimular-lo sota uns altres colors, lentament. Entre el dubte i la perplexitat, algun sentit deuriem veure a la seva existència, aquelles persones que es van jugar la vida, en moments difícils, pel simple fet de ser fidels al seu poble i la seva gent.

Jo vull ser com els altres. Nosaltres volem ser com els altres. No ens resignem a continuar sent, un segle després, l'únic poble d'Europa que Rovira i Virgili estudiava, quan escrivia sobre les nacions sense estat, que encara està com estava, amb els mateixos problemes de cent anys enrere sense resoldre. Molts catalans i catalanes d'avui no ho acceptem i hem deixat enrere el conformisme, el derrotisme, el pessimisme i els hem substituït per la il·lusió, el compromís i la voluntat. Personalment, penso ocupar les meves millors energies a fer possible que el meu país tingui estat. Serem allò que vulguem ser. I punt. No pas punt i coma, punts suspensius, o punt i a part. Simplement, punt final.